2021 nr. 25 23. apríl
Lög um opinberan stuðning við nýsköpun

Tóku gildi 1. júlí 2021.

Ef í lögum þessum er getið um ráðherra eða ráðuneyti án þess að málefnasvið sé tilgreint sérstaklega eða til þess vísað, er átt við **menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðherra** eða **menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti** sem fer með lög þessi.

■ **1. gr.** *Markmið.*

□ Markmið laga þessara er að efla opinberan stuðning við nýsköpun á landinu með sveigjanlegu stuðningskerfi, sterkum tengslum við háskólasamfélag, atvinnulíf og hagaðila og áherslu á nýsköpun á landsbyggðinni. Markmið laganna er einnig að skýra ábyrgð, einfalda verklag og forgangsraða opinberum stuðningi og þjónustu við atvinnulífið.

■ **2. gr.** *Stofnun einkahlutafélags.*

□ Ráðherra skal stofna einkahlutafélag um rekstur tækniseturs.

□ Við stofnun félagsins skal allt hlutafé þess vera í eigu ríkissjóðs.

■ **3. gr.** *Tilgangur félagsins.*

□ Tilgangur félagsins er að annast rekstur tækniseturs á sviði hátækni, verkfræði, raunvísinda og skyldra greina.

□ Félagið skal vera óhagnaðardrifið og ekki greiða út arð til hluthafa.

□ Félagið skal bjóða upp á tæknilega aðstöðu fyrir frumkvöðla og sprotafyrirtæki á sviði hátækni, verkfræði, raunvísinda og skyldra greina, þar á meðal aðgang að aðstöðu og sérhæfðum tækjabúnaði, m.a. búnaði til byggingarrannsókna.

□ Félagið skal veita viðskiptavinum ráðgjöf og þjónustu og vera heimilt að taka þátt í rannsóknarverkefnum ef við á.

□ Félagið skal hafa yfir að ráða sérhæfðu starfsfólki og vera heimilt að gera hvers konar samninga til að ná tilgangi sínum á sem hagkvæmastan hátt.

□ Tilgangi félagsins skal nánar lýst í samþykktum þess.

■ **4. gr.** *Forræði á hlutafé ríkisins.*

□ Sá ráðherra er fer með eignir ríkisins skal fara með hlut ríkisins í félaginu.

■ **5. gr.** *Stofnhlutafé.*

□ Ráðherra er heimilt að leggja til félagsins í formi stofnfjár tækjabúnað og annan nauðsynlegan búnað.

■ **6. gr.** *Stjórn félagsins.*

□ Stjórn félagsins skal skipuð fimm einstaklingum. Skal val þeirra staðfest á aðalfundi ár hvert.

□ Fjöldi varamanna skal ákveðinn í samþykktum félagsins.

■ **7. gr.** *Frávik frá lögum um einkahlutafélög.*

□ Ákvæði laga um einkahlutafélög gilda um félagið ef ekki er kveðið á um annað í lögum þessum. Þó gilda ákvæði 2. mgr. 5. gr. laganna ekki um félagið.

□ Upplýsingalög gilda um starfsemi félagsins.

■ **8. gr.** *Samningar ríkisins við félagið.*

□ Ráðherra er heimilt að gera samninga við félagið um tiltekna þjónustu við frumkvöðla, háskóla og fyrirtæki í samræmi við markmið stjórnvalda og stefnumótun í nýsköpunarmálum á hverjum tíma.

■ **9. gr.** *Nýsköpunarstuðningur.*

□ Ráðherra er heimilt að gera samninga við opinbera aðila eða einkaaðila um framkvæmd ýmissa verkefna á sviði nýsköpunar, svo sem samninga um rekstur stafrænna smiðja.

□ Ráðherra skal setja á fót stafræna nýsköpunargátt fyrir upplýsingagjöf um stuðning við nýsköpun og tryggja að ráðgjöf á fyrstu stigum nýsköpunarverkefna sé gjaldfrjáls og aðgengileg hvar sem er á landinu, m.a. leiðsögn við umsóknarferli innan stuðningsumhverfis nýsköpunar. Ráðherra skal í reglugerð kveða nánar á um framkvæmd ráðgjafar um nýsköpun.

□ Ráðherra skal veita sértæka styrki, Lóu – verkefnastyrki, til eflingar nýsköpun á landsbyggðinni. Hlutverk styrkjanna er að styðja við nýsköpun og frumkvöðlastarfsemi, verðmætasköpun og atvinnulíf sem byggist á hugviti og þekkingu, á forsendum svæðanna sjálfra. Lóu – verkefnastyrkjum skal úthlutað utan höfuðborgarsvæðisins, eins og það er skilgreint á gildandi byggðakorti ESA og leiðbeinandi reglum þar um. Styrkjum má einnig úthluta til verkefna sem stuðla að uppbyggingu vistkerfis fyrir nýsköpunarstarfsemi og frumkvöðlastarf. Ráðherra skal í reglugerð[1)] setja nánari ákvæði um framkvæmd styrkveitinga, fresti til að skila umsóknum um styrki, form og skilyrði umsókna og matsnefnd vegna styrkveitinga.

[1)] *Rg. 377/2022.*

■ **10. gr.** *Gildistaka.*

□ Lög þessi öðlast þegar gildi og koma til framkvæmda 1. júlí 2021.

□ . . .

■ **11. gr.** *Breytingar á öðrum lögum. . . .*

Ákvæði til bráðabirgða.

■ **I.**

□ Þrátt fyrir 2. mgr. 10. gr. skulu Nýsköpunarmiðstöð Íslands og Tækniþróunarsjóður starfa til 1. júlí 2021 í samræmi við lög um opinberan stuðning við tæknirannsóknir, nýsköpun og atvinnuþróun, nr. 75/2007.

■ **II.**

□ Embætti forstjóra og önnur störf hjá Nýsköpunarmiðstöð Íslands skulu lögð niður 1. júlí 2021.

■ **III.**

□ Við niðurlagningu Nýsköpunarmiðstöðvar Íslands fer um réttindi og skyldur starfsmanna eftir lögum um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins.

□ Um biðlaunarétt sem kann að fylgja störfum einstakra starfsmanna Nýsköpunarmiðstöðvar Íslands gilda ákvæði laga um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins.

□ Þegar starfsemi Nýsköpunarmiðstöðvar Íslands verður lögð niður, sbr. ákvæði til bráðabirgða I, fer um réttindi og skyldur starfsfólks Efnis-, líf- og orkutækni og Rannsóknastofu byggingariðnaðarins jafnframt eftir lögum um réttarstöðu starfsmanna við aðilaskipti að fyrirtækjum, nr. 72/2002, eftir því sem við á. Félag skv. 2. gr. skal bjóða öllu fastráðnu starfsfólki framangreindra deilda störf.

■ **IV.**

□ Þrátt fyrir 10. gr. er ráðherra heimilt að stofna félag skv. 2. gr. við gildistöku laga þessara.

□ Ráðherra er heimilt að ákveða að félag skv. 1. mgr. taki við verkefnum og tækjum Efnis-, líf- og orkutækni, tækjabúnaði Rannsóknastofu byggingariðnaðarins og frumkvöðlastuðningi í hátækni eigi síðar en 1. júlí 2021. Félagið getur jafnframt fyrir þann tíma yfirtekið hlut Nýsköpunarmiðstöðvar Íslands í gildandi samningum sem og aðrar skuldbindingar vegna rannsóknarverkefna stofnunarinnar.

■ **V.**

□ Eignarhlutir Nýsköpunarmiðstöðvar Íslands í rannsókna- og þróunarfyrirtækjum á grundvelli 7. gr. laga um opinberan stuðning við tæknirannsóknir, nýsköpun og atvinnuþróun, nr. 75/2007, færast til ríkissjóðs við gildistöku laga þessara

og skal sá ráðherra sem fer með eignir ríkisins fara með hlut ríkisins í slíkum félögum.

□ Að öðru leyti færast eignir, réttindi og skyldur stofnunarinnar til ráðherra nýsköpunarmála við gildistöku laga þessara nema kveðið sé á um annað í lögum þessum.

■ **VI.**

□ Ráðherra skal gefa Alþingi skýrslu um stöðu nýsköpunarstuðnings eftir niðurlagningu Nýsköpunarmiðstöðvar Íslands, þróun nýsköpunarmála á landsbyggðinni, árangur sem og ásókn í hvatastyrki til nýsköpunar sem ráðuneytið úthlutar og starfsemi tækniseturs eigi síðar en tveimur árum eftir gildistöku laga þessara.

■ **VII.**

□ Ráðherra er heimilt að semja við félag skv. 2. gr. um að hafa umsjón með sérhæfðum langtímabyggingarrannsóknum í samvinnu við Háskóla Íslands og Háskólann í Reykjavík og nýta til þess þá aðstöðu sem fyrir hendi er. Samhliða verði unnið að framtíðarfyrirkomulagi byggingarrannsókna í landinu og þeim komið í það horf sem best þykir henta fyrir árslok 2022.